

IV.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBEČNÁ ČÁST

a) Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Platný právní stav

Problematiku úředních kontrol na úrovni Evropské unie (dále jen „EU“) v současné době zastřešuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat, v platném znění. Toto nařízení bylo adaptováno do národní legislativy, konkrétně do zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 146/2002 Sb. o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 147/2002 Sb. o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Příjemcům potravin z jiných členských států EU nebo ze třetích zemí je stanovena oznamovací povinnost.

Provozovatelům potravinářských podniků je uložena povinnost nahradit náklady, které vzniknou příslušným orgánům v souvislosti

- s dodatečnými kontrolami,
- s ověřením souladu se specifikacemi,
- se vstupem potravin ze třetích zemí podle přímo použitelného předpisu EU,
- s dovozem potravin ze třetích zemí, pokud tak stanoví přímo použitelný předpis upravující dovoz některých potravin ze třetích zemí.

Příslušné orgány mají stanovené kompetence k

- provádění státního dozoru,
- koordinaci a spolupráci podle kontrolního řádu,
- shromažďování informací o kontrolovaných osobách, výsledcích státního dozoru a správních řízeních včetně rozsahu využití těchto informací k usměrnění, řízení a koordinaci státního dozoru a informování veřejnosti,
- odběru, přípravě a zkoušení kontrolních vzorků včetně práva kontrolované osoby na stejný vzorek, jako má orgán dozoru pro doplňující odborný posudek,
- postupu v systému rychlého varování (neprodleně oznámit národnímu kontaktnímu místu výskyt potravin, které jsou hlášeny do systému správní pomoci a spolupráce a které vyžadují přijetí opatření i v jiném členském státě EU, včetně informace o přijatých krocích nebo opatřeních na základě obdržených oznámení a doplňujících poznatků),
- vydávání certifikátu a osvědčení při radiační mimořádné situaci,
- projednávání přestupků.

Provozovatel, příslušné orgány a celní úřad mají v souladu s přímo použitelnými předpisy EU stanoveny povinnosti v souvislosti s dovozem některých potravin ze třetích zemí a v souvislosti s vývozem potravin.

Resorty zemědělství a zdravotnictví mají stanovené úkoly vyplývající z přímo použitelného předpisu EU, kterými jsou řízení a kontrola výkonu státní správy, zajištění systému rychlého varování při vzniku rizika ohrožení zdraví z potravin včetně koordinace činnosti zúčastněných stran.

Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) má stanovenou kompetenci k zajištění správní pomoci a spolupráce včetně koordinace zúčastněných stran a ke koordinaci přípravy a zpracování jednotného integrovaného plánu kontrol a výroční zprávy.

Problematika potravin z hmyzu není v současné době na národní úrovni legislativně upravena.

Problematiku tabákových a souvisejících výrobků a elektronických cigaret a náhradních náplní do nich na úrovni EU zastřešuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES (dále jen „směrnice“), která byla transponována novelizací zákona č. 110/1997 Sb. (zákon č. 180/2016 Sb.) a vyhláškou o tabákových výrobcích (vyhláška č. 261/2016 Sb.), do které byla transponována také některá prováděcí rozhodnutí Komise. Jedná se o částečné provedení, neboť minoritní část transpozice týkající se přeshraničního prodeje na dálku (čl. 18 směrnice) je obsažena v zákoně č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který vstoupil v platnost 3. března 2017 a účinnosti nabyl 31. května 2017. Dále byla část směrnice ohledně elektronických cigaret a bylinných výrobků určených ke kouření transponována do vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 37/2017 Sb., o elektronických cigaretách, náhradních náplních do nich a bylinných výrobcích určených ke kouření. Některé aspekty týkající se tabákových výrobků a elektronických cigaret byly ve vnitrostátním právním řádu upraveny také zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který byl následně nahrazen zákonem č. 65/2017 Sb.

Nyní je proces transpozice směrnice v ČR dokončen.

Ke směrnici byla dne 15. 12. 2017 přijata sekundární legislativa vztahující se ke sledovatelnosti tabákových výrobků a k bezpečnostnímu prvku v návaznosti na čl. 15 a čl. 16 směrnice, a to

- a) prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/574 o technických normách pro zavedení a provoz systému sledovatelnosti tabákových výrobků,
- b) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/573 o klíčových prvcích smluv o uchování údajů, jež mají být uzavírány v rámci systému sledovatelnosti tabákových výrobků,
- c) prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/576 o technických normách pro bezpečnostní prvky používané na tabákové výrobky.

Prováděcí akty byly publikovány v Úředním věstníku EU dne 16. dubna 2018. Právní akty ad a) a b) vstoupily v platnost 6. května 2018, předpis ad c) vstoupil v platnost dnem notifikace členským státům (18. 12. 2017).

Identifikované problémy

a) Nové nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EU) č. 1151/2012, (EU) č. 652/2014, (EU) 2016/429 a (EU) 2016/2031, nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a směrnic Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, směrnic Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS (nařízení o úředních kontrolách).

Nařízení je použitelné od 14. prosince 2019 a nahrazuje stávající nařízení (ES) č. 882/2004. Nařízení je přímo použitelným předpisem, nicméně zavedlo i některé povinnosti pro členské státy, které nebyly obsaženy ve starém nařízení o úředních kontrolách. Pro nové povinnosti členského státu jako je např. zveřejňování informací, informační povinnosti Evropské komisi, zefektivnění koordinace dozorové činnosti a spolupráce s Evropskou komisí, není zákonem č. 110/1997 Sb. určen odpovědný orgán. Dále nové nařízení pozměňuje problematiku odběru vzorků při úřední kontrole, problematiku výše sankcí za přestupky nebo výpočtu plateb při provádění úředních kontrol – oblasti, které jsou v zákoně č. 110/1997 Sb. upraveny dle starého nařízení o úředních kontrolách. V neposlední řadě nové nařízení přináší i úpravu terminologie, přičemž zákon č. 110/1997 Sb. využívá terminologii starého nařízení.

b) Hmyz a potraviny z něj.

Na trh EU a také v ČR začínají i v souvislosti s probíhajícím schvalováním potravin nového typu pronikat potraviny, jejich složkou je hmyz, a to samostatně nebo s dalšími složkami. Hmyz je potravinou živočišného původu, ale Státní veterinární správa nemá kompetence k jeho kontrole, jelikož hmyz není v definici potravin živočišného původu zahrnut.

c) Nepřesnost a nedostatečnost stávajících ustanovení.

Na základě výkonu kontrolní činnosti dozorových orgánů bylo identifikováno několik ustanovení zákona č. 110/1997 Sb., jejich znění je nutné upravit nebo zpřesnit jako např. ohlašovací povinnost provozovatele potravinářského podniku. Dále chybí povinnost zaznamenávat rozbalení potravin, chybí povinnost označit vyřazené potraviny, darování potravin nyní zahrnuje i alkoholické nápoje, ohlašování uvedení doplňku stravy na trh je prováděno provozovateli potravinářských podniků dle jejich uvážení třemi různými režimy (datová schránka, e-mail, v listinné podobě), což přináší výraznou administrativní zátěž při zpracování oznámení, kterých MZe obdrží cca 6 000 ročně.

d) Tabákové a související výrobky.

Pro tabákové výrobky byla přijata sekundární legislativa vztahující se ke sledovatelnosti tabákových výrobků k bezpečnostnímu prvku v návaznosti na čl. 15 a čl. 16 směrnice, a to

- a) prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/574 o technických normách pro zavedení a provoz systému sledovatelnosti tabákových výrobků,
- b) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/573 o klíčových prvcích smluv o uchovávání údajů, jež mají být uzavírány v rámci systému sledovatelnosti tabákových výrobků;
- c) prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/576 o technických normách pro bezpečnostní prvky používané na tabákové výrobky.

Tato sekundární legislativa je závazná v celém rozsahu a přímo použitelná ve všech členských státech, nicméně jsou v ní obsažena některá ustanovení zmocňující členské státy EU k určité činnosti (např. určení národního správce), která nejsou zohledněna ve vnitrostátní právní úpravě.

e) Elektronické cigarety a náhradní náplně do nich.

V případě elektronických cigaret a náhradních náplní do nich se jedná o ustanovení, u kterých byla vyhodnocena potřeba jejich změny nebo upřesnění v souvislosti s vyhláškou č. 37/2017 Sb., o elektronických cigaretách, náhradních náplních do nich a bylinných výrobcích určených ke kouření, jejímž gestorem je Ministerstvo zdravotnictví. Tato vyhláška byla přijata až po novelizaci zákona č. 110/1997 Sb., jejímž hlavním cílem byla transpozice směrnice. Úpravou těchto ustanovení bude zajištěn soulad právní úpravy s aplikační praxí. Změny se týkají zejména rozšíření pravomoci pro krajské hygienické stanice v případech poskytování dodatečných informací od výrobců nebo dovozců elektronických cigaret a náhradních náplní do nich; úpravy přestupku v případech nezajištění splnění požadavků na složení, vzhled, jakost a vlastnosti elektronických cigaret nebo náhradních náplní do nich; rozšíření možnosti uvádět údaje o čistém množství pro elektronické cigarety a náhradní náplně v mililitrech a specifikace letáku obsaženého v jednotkových a vnějších baleních jako „přiložené“ informace.

b) Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Zásadním cílem úpravy je adaptovat povinnosti a požadavky stanovené pro členský stát a příslušné orgány v novém nařízení o úředních kontrolách do národního právního předpisu.

Jedná se o to, aby povinnosti a požadavky zapracované do zákona č. 110/1997 Sb. ze starého nařízení (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách byly upraveny do souladu s novým nařízením (EU) 2017/625 o úředních kontrolách.

Cílem navržené úpravy je zejména

- upravit oznamovací povinnost provozovatelů potravinářského podniku ve vztahu k předmětu činnosti tak, aby příslušný orgán disponoval aktuálními a kompletními informacemi,
- upravit povinnost provozovatelů potravinářského podniku, příslušných orgánů a celního úřadu v souvislosti s dovozem některých potravin ze třetích zemí,
- zpřesnění některých stávajících ustanovení zákona s cílem zlepšit výkon dozorové činnosti,
- vyjmutí alkoholických nápojů ze stávající povinnosti darovat pro uvádění na trh nevyhovující potraviny potřebným,
- vytvoření webového formuláře a elektronické databáze pro plnění ohlašovací povinnosti při uvádění doplňků stravy na trh,
- rozšířit kompetence MZe k provádění úkolů požadovaných nařízením zejména ve vztahu
 - k poskytování stanovených informací Evropské komisi, případně členským státům,
 - ke zveřejňování stanovených údajů na internetu,
 - k určení příslušného orgánu pro komunikaci v každé oblasti nařízení,
 - k určení stanovišť hraniční kontroly,
 - k určení národní referenční laboratoře,

- ke zpracování pohotovostního plánu pro potraviny,
- ke stanovení pravidel úhrady náhrady nákladů,
- ke stanovení dozorového orgánu pro kontrolu potravin vyrobených z hmyzu.

Cílem úprav je dále uvedení znění zákona do souladu s nově přijatou sekundární legislativou k směrnici. Sekundární legislativa ke směrnici vztahující se ke sledovatelnosti tabákových výrobků a k bezpečnostnímu prvku v návaznosti na čl. 15 a čl. 16 směrnice byla přijata dne 15. 12. 2017. Jedná se o prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/574 o technických normách pro zavedení a provoz systému sledovatelnosti tabákových výrobků, nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/573 o klíčových prvcích smluv o uchovávání údajů, jež mají být uzavírány v rámci systému sledovatelnosti tabákových výrobků a prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/576 o technických normách pro bezpečnostní prvky používané na tabákové výrobky.

Tato sekundární legislativa je závazná v celém rozsahu a přímo použitelná ve všech členských státech, nicméně jsou v ní obsažena některá ustanovení zmocňující členské státy EU k určité činnosti nebo rozhodnutí o dílčích otázkách, která vyžadují jejich zohlednění ve vnitrostátní právní úpravě. Cílovým stavem je harmonizace zákona s předpisy EU, kde se jedná zejména o určení příslušného vnitrostátního orgánu

- a) na jehož žádost budou výrobci a dovozci tabákových výrobků poskytovat vzorky tabákových výrobků momentálně uváděných na trh,
- b) kterému bude nezávislá třetí strana dodávající prostředky k ověření neoprávněné manipulace předkládat prohlášení o splnění požadavků prováděcího nařízení Komise,
- c) kterého budou vydavatele jedinečných identifikátorů žádat o deaktivaci identifikačního kódu hospodářského subjektu / zařízení / stroje a informovat o tom hospodářské subjekty, provozovatele první maloobchodní prodejny a výrobce a dovozce,
- d) který bude národním správcem,
- e) který bude moci uzavírat další dohody o úrovni služeb s poskytovatelem sekundárního úložiště,
- f) který bude informovat Evropskou komisi a zveřejňovat údaje o vydavateli jedinečného identifikátoru.

Kromě toho bude upravena také možnost splnit záznamovou povinnost v případě jednotkových nebo skupinových balení tabákových výrobků do 10 kg určených EU.

Kromě ustanovení týkajících se tabákových a souvisejících výrobků dochází ke změně nebo upřesnění ustanovení týkajících se elektronických cigaret nebo náhradních náplní do nich v souvislosti s přijetím vyhlášky č. 37/2017 Sb., o elektronických cigaretách, náhradních náplních do nich a bylinných výrobcích určených ke kouření, jejímž gestorem je Ministerstvo zdravotnictví, a to zejména

- a) rozšíření možnosti uvádění údajů o čistém množství pro elektronické cigarety a náhradní náplně do nich o jednotky objemu mililitry,
- b) zrušení povinnosti uvádět na jednotkovém balení a vnějším balení elektronických cigaret nebo náhradních náplní do nich název druhu, skupiny nebo podskupiny tabákových výrobků a zemi původu nebo vzniku v případech, kdy neuvedení tohoto údaje by uvádělo spotřebitele v omyl o skutečném původu nebo vzniku tabákového výrobku,
- c) rozšíření povinnosti přikládat informační leták jak k jednotkovému balení, tak k vnějšmu balení (leták jako „přiložená“ informace),

- d) rozšíření pravomoci požadovat dodatečné informace od výrobce nebo dovozce elektronických cigaret nebo náhradních náplní do nich také na krajské hygienické stanice, které v praxi nejčastěji provádí kontrolu dodržování povinností,
- e) doplnění přestupku při nezajištění splnění požadavků na složení, vzhled, jakost a vlastnosti (v návaznosti na § 3 odst. 7 a 8 vyhlášky č. 37/2017 Sb.).

Navrhovaná právní úprava nemá žádný vliv na zákaz diskriminace a k rovnosti mužů a žen.

c) Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Nezbytnost navrhované právní úpravy spočívá v odstranění výše identifikovaných problémů. Toho bude dosaženo následujícími cíli.

Dojde k uvedení zákona č. 110/1997 Sb. do souladu s novou EU legislativou o úředních kontrolách a těch ustanovení, která nebyla obsažena ve starém nařízení o úředních kontrolách. Adaptace nařízení bude spočívat ve vytyčení nových požadavků a povinností MZe a úpravě těch stávajících, které se týkají informačních povinností vůči Komisi a případně i dalším členským státům. Návrhem dojde k zefektivnění koordinace dozorové činnosti a spolupráce s Evropskou komisí a také k úpravě problematiky způsobu odběru vzorků při úřední kontrole. Dále dojde k úpravě systému financování úředních kontrol. Novela zákona stanoví pravidla pro opatření a sankce v případě porušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625. Novela dále poskytne nezbytnou úpravu používané terminologie.

V oblasti tabákových výrobků dojde k adaptaci zákona č. 110/1997 Sb. doplněním dílčích ustanovení, která jsou nezbytná v souvislosti s přijetím nové sekundární legislativy (zejména zmocnění příslušných státních orgánů) a dále doplněním a úpravou ustanovení týkající se elektronických cigaret a náhradních náplní do nich.

Dále dojde k úpravě kompetencí mezi dozorovými orgány pro kontrolu potravin z hmyzu, zefektivnění praxe při kontrole potravin, snížení administrativní zátěže provozovatelů potravinářských podniků i státní správy při oznamování uvedení doplňku stravy na trh a ke zpřesnění ustanovení o elektronických cigaretách nebo náhradních náplní do nich.

d) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava odpovídá ústavnímu pořádku a právnímu řádu České republiky, zejména ústavnímu zákonu č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

K této problematice nejsou známy žádné nálezy Ústavního soudu.

e) Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy EU, judikaturou soudních orgánů EU nebo obecnými právními zásadami práva EU

Předložený návrh není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z členství v EU, zejména se Smlouvou o přistoupení České republiky k Evropské unii, s obecnými zásadami práva EU nebo s judikaturou Evropského soudního dvora.

Návrhem se provádí adaptace na přímo použitelné předpisy EU

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EU) č. 1151/2012, (EU) č. 652/2014, (EU) 2016/429 a (EU) 2016/2031, nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a směrnic Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, směrnic Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2283 o nových potravinách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 a nařízení Komise (ES) č. 1852/2001,
- prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/574 ze dne 15. prosince 2017 o technických normách pro zavedení a provoz systému sledovatelnosti tabákových výrobků,
- prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/576 ze dne 15. prosince 2017 o technických normách pro bezpečnostní prvky používané na tabákové výrobky.

Návrh má dále přímý vztah k předpisům EU

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, v platném znění,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES.

Navrhovaná právní úprava není technickým předpisem, neboť neobsahuje nové technické specifikace ve smyslu čl. 1 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti. Návrh vyhlášky z tohoto důvodu nebude postoupen do notifikačního procesu podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535.

Na základě těchto skutečností je možné návrh vyhlášky hodnotit jako plně slučitelný s právem EU.

f) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná úprava se nedotýká mezinárodních smluv ani obecně uznávaných zásad mezinárodního práva.

g) Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Náklad pro dozorové orgány bude představovat adaptace informačních systémů dozorových orgánů na nový informační systém EU, který s sebou nese změnu způsobu výkaznictví výsledků úředních kontrol (nově se bude vykazovat také na základě komodit). Odhadovaná výše nákladu se bude pravděpodobně pohybovat v řádu několika desítek tisíc. V případě MZe se bude jednat o tvorbu nového webového formuláře a tvorbu databáze o přijímání notifikace o uvádění doplňků stravy na trh.

Přínosem úpravy, resp. vypuštění povinnosti zasílat požadované údaje v listinné podobě nebo v elektronické podobě dálkovým přenosem dat, je snížení administrativní a zejména časové zátěže provozovatelů potravinářských podniků a ekonomické zátěže na tyto provozovatele. V současné době je časová náročnost na administraci jednoho formuláře přibližně 2 hodiny. Použitím formuláře zveřejněného na internetových stránkách ministerstva se časová náročnost významně sníží.

Celkový počet přijatých oznámení činí cca 6 500/rok. Časová náročnost na administraci jednoho oznámení prostřednictvím webového formuláře na internetových stránkách bude cca 30 minut. Celkové roční náklady na vyplnění cca 6 500 formulářů (1 formulář = 0,5 hodiny) budou činit při průměrné mzdě cca 30 265 Kč/měsíc (160 hod/měsíc) cca 618 000 Kč. Při zachování systému zasílání požadovaných údajů v listinné podobě nebo v elektronické podobě dálkovým přenosem je současná finanční náročnost cca 2,46 mil. Kč.

Výrobci a dovozci tabákových výrobků budou mít povinnost na žádost Státní zemědělské a potravinářské inspekce (dále jen „SZPI“) nebo Ministerstva financí bezplatně poskytovat vzorky tabákových výrobků.

Nepředpokládají se negativní dopady na územní samosprávné celky.

Nepředpokládají se negativní dopady do sociální sféry.

Adaptace zákona na nové nařízení o úředních kontrolách a všechny další navržené změny mají ve svém důsledku pozitivní vliv na zvyšování ochrany spotřebitele.

Návrh zákona nebude mít žádné negativní dopady na rodiny, specifické skupiny obyvatel, osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Návrh zákona nepředpokládá negativní dopady na životní prostředí.

h) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z návrhu zákona nevyplývají žádné negativní dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Návrh zákona nezvyšuje množství zpracovávaných osobních údajů ani nemění způsob nakládání s nimi.

i) Zhodnocení korupčních rizik

V rámci přípravy návrhu zákona byla komplexně posouzena míra korupčních rizik v souladu s metodikou zpracovanou Odborem hodnocení dopadů regulace Úřadu vlády České republiky. Ze závěru posouzení vyplývá, že korupční potenciál vyplývající z návrhu nepředstavuje žádné riziko.

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, která by byla předmětem korupčního rizika.

j) Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh zákona nemá dopady na bezpečnost nebo obranu České republiky.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K Čl. I

K bodu 1

K poznámce pod čarou č. 18

Úprava je provedena s cílem aktualizace výčtu platných právních předpisů.

K bodu 2

K poznámce pod čarou č. 19

Úprava je provedena s cílem aktualizace výčtu platných právních předpisů.

K bodu 3

K § 2 odst. 1 písm. a)

Ve znění § 2 odst. 1 písm. a) se upravuje terminologie v souvislosti s čl. 35 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625. Současně používaný termín „doplňující odborný posudek“ se tak nahrazuje termínem „druhé odborné stanovisko“.

K bodu 4

K § 2 odst. 1 písm. o)

Písmeno o) se novelou zákona doplňuje o hmyz. Toto ustanovení zákona vychází z definic pro zpracované výrobky uvedené v bodě 7 přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, jako jsou „masné výrobky“ nebo „mléčné výrobky“. V této souvislosti je třeba hmyz jako potravina živočišného původu chápat ve stejné logické rovině jako například definici masa a masného výrobku nebo mléka a mléčného výrobku. Celý nebo rozdrčený dále neupravený hmyz je příkladem nezpracovaného „hmyzu určeného k lidské spotřebě“, hmyz v oleji je potravina živočišného původu ve smyslu „výrobku získaného zpracováním hmyzu“, případně sušený hmyz namletý do podoby mouky z hmyzu představuje „výrobek získaný dalším zpracováním zpracovaného výrobku z hmyzu“. Chléb vzniklý smísením

mouky z hmyzu a dalších složek rostlinného původu není potravinou živočišného původu, neboť se jedná o směsnou potravinu vzniklou smísením potravin živočišného původu a potravin rostlinného původu.

K bodu 5

K § 2 odst. 2 písm. p)

Systém sledovatelnosti tabákových výrobků má podle směrnice zajišťovat, aby všechny hospodářské subjekty, které jsou zapojeny do obchodu s tabákovými výrobky, od výrobce po poslední hospodářský subjekt, jenž bezprostředně předchází první maloobchodní prodejně, zaznamenávaly převzetí všech jednotkových balení do svého držení, jakož i veškeré jejich interní pohyby a konečný výstup jednotkových balení z jejich držení.

Podle § 13 odst. 1 zákona č. 110/1997 Sb. jsou záznamovou povinností a sledováním povinováni výrobce, dovozce a distributor. Stávající definice distributora v zákoně však nezahrnuje maloobchodního prodejce za současného vyloučení maloobchodní prodejny, která již uvádí na trh výrobek přímo konečnému spotřebiteli. Definice distributora se proto upřesňuje tak, aby zahrnovala i poslední hospodářský subjekt, jenž bezprostředně předchází první maloobchodní prodejně. I tento hospodářský subjekt předcházející první maloobchodní prodejně tak bude mít povinnost sledovat a zaznamenávat pohyb tabákových výrobků, tj. např. maloobchodní prodejce zaznamená převzetí tabákových výrobků a následně zaznamená odeslání tabákových výrobků na své jednotlivé prodejny.

K bodu 6

K poznámce pod čarou 24

Vkládá se odkaz na nařízení o zesílených úředních kontrolách.

K bodu 7

K § 3 odst. 1 písm. i)

V písmeni i) se upravuje znění informační povinnosti provozovatele potravinářského podniku vůči příslušnému orgánu. Doplnuje se povinnost provozovatele dle čl. 15 odst. 5 písm. b) nařízení (EU) č. 2017/625 poskytovat informace o konkrétní činnosti, kterou provozovatel provozuje.

Z pohledu dozorových orgánů je z hlediska zacílení úředních kontrol obecná informace o tom, zda provozovatel uvádí prodej nebo distribuci potravin, nedostatečná. Dozorové orgány potřebují být informovány o konkrétních činnostech, které provozovatelé v rámci uvádění na trh s potravinami vykonávají. Provozovatel prodávající potraviny může zároveň rozpékat pečivo nebo stáčírna vína může zároveň víno prodávat. Všechny tyto konkrétní činnosti, které provozovatel potravinářského podniku při nakládání s potravinami vykonává, mají být podle upraveného ustanovení hlášeny.

K bodu 8

K § 3 odst. 1 písm. l)

Znění písmena l) se doplňuje o povinnost provozovatele potravinářského podniku zaznamenat datum rozbalení potravin, pokud byla rozbalena za účelem prodeje jednotlivých částí spotřebiteli.

K bodu 9

K § 3 odst. 1 písm. q)

V § 3 odst. 1 písm. q) se doplňuje povinnost provozovatele potravinářského podniku odděleně umístit a připojit informaci o vyřazení potravin. V současné době neexistuje ustanovení, které by upravovalo tzv. vyřazené potraviny (což jsou potraviny, které již není možné uvádět na trh spotřebitelům, např. se jedná o potraviny s prošlým datem použitelnosti). Novelou zákona vznikne provozovateli nová povinnost odděleně umístit tyto vyřazené potraviny a připojit k nim jasně viditelnou informaci o jejich statusu vyřazených potravin. Důvodem zavedení tohoto nového ustanovení je umožnit příslušným orgánům

dozoru snadno a jasně identifikovat vyřazené potraviny v provozovnách a také předejít a zabránit opětovnému uvedení takových potravin na trh.

K bodu 10

K § 3 odst. 1 písm. q) bodu 1

Pod povinnost provozovatele potravinářského podniku neprodleně vyřadit z dalšího uvádění na trh, odděleně umístit a připojit informaci o vyřazení potraviny se nově zařazují potraviny obsahující látky v rozporu s požadavky na složení doplňků stravy nebo látky zakázané při výrobě potravin podle vyhlášky o doplňcích stravy a složení potravin.

K bodu 11

K § 3 odst. 1 písm. r)

Současné znění tohoto ustanovení neposkytuje dozorovým orgánům dostatečné informace o identifikaci šarže dávky, dodávky nebo zásilky, ke které kontrolovaná potravina patří. Tato informace není v současné době požadována. Do ustanovení se proto vkládá upřesňující požadavek, aby v dokladu o původu zboží byla uvedena i informace o šarži potraviny. Některé potraviny ale nemusí být dle platné právní úpravy šarží označeny, proto je v těchto případech vyžadováno označení dodávky nebo zásilky.

Vhledem k tomu, že jsou stanoveny požadavky na identifikaci a předkládání dokladů o původu zboží v nařízení Komise (EU) č. 931/2011 ze dne 19. září 2011 o požadavcích na sledovatelnost stanovených nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 pro potraviny živočišného původu a současně na národní úrovni (§ 3 odst. 1 písm. r), je z pohledu MZe žádoucí, aby byly provozovatelům poskytnuty ucelené a srozumitelné informace o jejich povinnostech.

K bodu 12

§ 3 odst. 1 písm. s)

Písmeno s) se zrušuje z důvodu duplicity tohoto ustanovení s ustanovením přímo použitelného předpisu EU – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2283.

K bodu 13

K § 3 odst. 4 písm. b)

V tomto ustanovení se v závislosti na požadavcích čl. 53 odst. 1 písm. a) a v souladu s terminologií čl. 59 až 63 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 upravuje terminologie vstupních míst pro dovážení potravin z jiných států, než jsou členské státy EU (ze třetích zemí). Určená místa vstupu se nahrazují termínem „stanoviště hraniční kontroly“ a dále jinými místy, než jsou stanoviště hraniční kontroly, přes která lze zásilky zboží a zvířata dovážet do EU ve vyjmenovaných případech dle výše uvedeného nařízení.

Současné ustanovení zákona č. 110/1997 Sb. pracuje s pojmem „určené místo vstupu“. Podle čl. 61 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 se schválení stanovišť hraniční kontroly, určení míst vstupu a určení místa prvního uvedení zrušují.

K bodu 14

K § 3d odst. 1

Stávající znění umožňuje plnit informační povinnost vůči MZe v listinné nebo elektronické podobě. V praxi jsou tak oznámení doručována v listinné podobě, e-mailem nebo datovou schránkou. Tento režim je administrativně náročný zejména na straně MZe při třídění těchto informací obdržených v různých formátech. Následně je velmi obtížné provádění jakýchkoliv souhrnů či předávání informací dozorovým orgánům. Ustanovení se proto upravuje s cílem poskytovat hlášení přes jednotný strukturovaný webový formulář, do kterého bude provozovatel požadované informace vyplňovat. Díky strukturování vyplněných informací bude možné informace třídit v databázi a následně i jednoduše poskytovat nebo sdílet s dozorovými orgány. Webovým formulářem dojde ke snížení administrativní zátěže na straně MZe i usnadnění práce s hlášením provozovatelům potravinářských podniků.

K bodu 15

K § 3d odst. 3

Vyhláška č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, nastavila režim informační povinnosti, když vymezila komodity, které se hlásí, i příslušné orgány dozoru, kterým mají být vymezené komodity hlášeny. Stávající § 3d odst. 3 nedostatečně zajišťuje vazbu na prováděcí právní předpis, který nastavuje konkrétní režim, podle kterého je potřeba postupovat. Navrženou změnou bude tento nedostatek odstraněn.

K bodu 16

K § 4 odst. 4

Navrhuje se doplnit náležitosti žádosti provozovatele potravinářského podniku o schválení ozařovny (která je dle § 4 odst. 3 zákona č. 110/1997 Sb., předpokladem k vydání rozhodnutí o schválení ozařovny) o údaje, které nejsou v současnosti v tomto ustanovení uvedeny a které příslušný orgán dozoru potřebuje k řádnému výkonu kontrolní činnosti. Důvodem navrhované změny je zejména skutečnost, že doposud nebyl vydán prováděcí právní předpis, na který je v tomto odstavci odkazováno a který měl tyto náležitosti stanovit.

K bodu 17

K § 4 odst. 8

Účelem navrhované změny je odstranění nepřesnosti transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/2/ES, o sblížení právních předpisů členských států týkajících se potravin a složek potravin ošetřovaných ionizujícím zářením, neboť zákon ve stávajícím znění rozšiřuje povinnosti týkající se dokumentace doprovázející potraviny ozářené v jiných členských státech EU nad její rámec. Citovaná směrnice dle čl. 6 odst. 2 a 3 jednak vztahuje požadavek na dokumentaci doprovázející potraviny ozářené v jiných členských státech pouze na potraviny, které nejsou určeny konečnému spotřebiteli ani provozovateli potravinářského podniku, který provozuje stravovací službu, a dále odlišně stanoví požadovaný obsah této dokumentace (místo údajů o ozařovně může být uvedeno referenční číslo ozařovny, není vyžadováno množství potravin).

K bodu 18

Poznámka pod čarou č. 27

Úpravou dochází k aktualizaci právních předpisů v poznámce pod čarou.

K bodu 19

K § 6 odst. 1 písm. c)

S ohledem na zajištění práva na provedení informovaného výběru potravin konečným spotřebitelem a posílení ochrany spotřebitele se stanovuje požadavek na uvedení jména a adresy provozovatele potravinářského podniku, který konkrétní potravinu vyrobil.

K bodu 20

K § 10 odst. 1 písm. f)

Ustanovení § 10 odst. 1 se doplňuje o nové písmeno f), podle kterého bude zakázáno uvádět na trh potraviny, jež obsahují látky v rozporu s požadavky složení doplňků stravy nebo látky zakázané při výrobě potravin podle vyhlášky o doplňcích stravy a složení potravin.

K bodu 21

K § 11 odst. 2

Ustanovení se novelou zpřesňuje s cílem, aby nebyly vedle potravin, které nejsou v souladu s požadavky se zákonem č. 110/1997 Sb. nebo přímo použitelným předpisem EU upravujícím požadavky na potraviny, ale jsou bezpečné, poskytovány bezplatně neziskové organizaci alkoholické nápoje. Jejich poskytování by mělo negativní vliv nejen na zdraví spotřebitelů.

K bodu 22

K § 12c odst. 5 a 6

Jedná se o adaptaci ustanovení čl. 7 odst. odst. 2 prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2018/576, které stanoví, že členské státy vyžadují, aby výrobci a dovozci tabákových výrobků se sídlem na jejich území na základě písemné žádosti poskytli vzorky tabákových výrobků, které jsou momentálně uváděny na trh. Vzorky musí být poskytnuty ve formátu jednotkových balení a musí obsahovat použitý bezpečnostní prvek. Na vyžádání poskytnou členské státy obdržené vzorky tabákových výrobků Evropské komisi. Institucemi, kterým musí být vzorky tabákových výrobků poskytnuty, budou SZPI a Ministerstvo financí.

V odstavci 6 se jedná se o adaptaci ustanovení čl. 7 odst. odst. 2 poslední věty prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2018/576, které stanoví, že členské státy na vyžádání poskytnou obdržené vzorky tabákových výrobků Evropské komisi. Institucemi, které musí vzorky tabákových výrobků poskytnout Komisi, budou SZPI a Ministerstvo financí.

K bodu 23

K § 12h odst. 2

V odstavci 2 je navržena změna textu v souladu s požadavkem na změnu vyplývající ze znění článku 20 bodu 4 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU, která je do zákona implementována.

K bodu 24

K § 12h odst. 2 písm. a)

Zrušuje se povinnost značit na jednotkovém balení a vnějším balení elektronických cigaret nebo náhradních náplní do nich údaje dle § 12d odst. 1 písm. b) a d), neboť výklad k § 12 odst. 1 písm. b) a d) je ve vztahu k elektronickým cigaretám nejasný a u písm. b) chybí kategorizace výrobků, která je u tabákových výrobků stanovená vyhláškou.

Ustanovení § 12d odst. 1 písm. c) zákona pro označování tabákových výrobků určených ke kouření připouští pouze gramy, kilogramy a kusy v balení. Náplně do elektronických cigaret jsou však tekuté a jejich množství při uvádění na trh jsou omezena objemovými jednotkami. Novelou tedy dojde k rozšíření možnosti uvádění údajů o čistém množství pro elektronické cigarety a náhradní náplně do nich o jednotky objemu mililitry.

K bodu 25

K § 12h odst. 3

Dle definice vnějšího balení výrobku souvisejícího s tabákovými výrobky dle § 2 odst. 2 písm. j) zákona č. 110/1997 Sb. vnější balení obsahuje jednotkové balení nebo soubor jednotkových balení a proto je navrženo rozšíření pro případ, že se jedná o vnější balení obsahující soubor jednotkových balení, která se ale neprodávají jednotlivě, a ve vnějším balení by byl obsažen pouze jeden leták a nikoli leták u každého jednotkového obalu, které jsou uloženy ve vnějším balení.

Při státním zdravotním dozoru v oblasti elektronických cigaret a náhradních náplní do nich byla kontrolována balení, která byla současně i letáky, což dle názoru předkladatele nenaplnuje cíle směrnice a proto se navrhuje specifikovat leták jako „přiloženou“ informaci.

K bodu 26

K § 12h odst. 7

§ 12h odst. 2 a odst. 3 zákona č. 110/1997 Sb. ukládá rozsah údajů, které je potřeba uvést na jednotkovém balení nebo vnějším balení v případě obalu a letáku. Tyto povinné údaje jsou implementovány na základě ustanovení čl. 20 odst. 4 písm. a) a b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU. Směrnice se vztahuje pouze na výrobky s obsahem nikotinu. § 12h odst. 7 upravuje výjimku pro poskytované údaje v letácích pro elektronické cigarety a náhradní náplně do nich, které neobsahují nikotin. Navrhuje se opravit odkaz v § 12h odst. 7. Správně má být odkazováno na vybrané údaje odstavce 2,

kteřé se tŷkají obsahu nikotinu ve výrobku, množství nikotinu v dávce a zdravotního varování, které jsou v případě těchto výrobků nerelevantní.

Naopak u údajů v odst. 3 v písm. c) d) a g), na které se nyní výjimka vztahuje (informace o kontraindikacích, varování pro specifické rizikové skupiny a kontaktní údaje výrobce nebo dovozce) je žádoucí, aby byly v příbalovém letáku beznikotinových elektronických cigaret a náhradních náplní uváděny.

K bodu 27

K § 12i odst. 3

V praxi státní zdravotní dozor nad dodřžováním povinností v oblasti elektronických cigaret a náplní do nich provádí zejména pracovníci krajských hygienických stanic, proto se navrhuje rozšíření pravomoci pro krajské hygienické stanice v případech poskytování dodatečných informací od výrobců nebo dovozců elektronických cigaret a náhradních náplní do nich.

K bodům 28 a 29

Ke skupinovému nadpisu „Sledovatelnost tabákových výrobků“

V souvislosti s doplněním nového § 13g se zrušuje nadpis § 13f a zavádí nový skupinový nadpis pro § 13f a § 13g.

K bodu 30

K § 13g

K odst. 1

Jedná se o adaptaci ustanovení čl. 25 odst. 1 písm. k) prováděcího nařizení Komise (EU) 2018/574. SZPI je určena národním správcem, který má udělena přístupová práva, která mu umožňují vytvářet, spravovat a rušit uživatelská přístupová práva pro úložiště a související operace prostřednictvím grafického rozhraní pro správu uživatelů.

Usnesením vlády ze dne 17. října 2018 č. 671 byla v souladu s čl. 3 prováděcího nařizení Komise (EU) 2018/574 vydavatelem jedinečného identifikátoru jmenována Státní tiskárna cenin, s.p.

K odst. 2

Jedná se o adaptaci čl. 27 odst. 11 prováděcího nařizení Komise (EU) 2018/574. SZPI bude mít právo uzavírat další dohody o úrovni služeb s poskytovatelem sekundárního úložiště, který si může za poskytování těchto dalších služeb účtovat přiměřené poplatky.

K odst. 3

Jedná se o adaptaci ustanovení čl. 32 odst. 5 prováděcího nařizení Komise (EU) 2018/574, které se tŷká zaznamenávání a předávání informací o pohybech tabákových výrobků – odesílání a překládky jednotkových nebo skupinových balení tabákových výrobků mimo EU a související záznamové povinnosti.

K odst. 4

Jedná se o adaptaci ustanovení čl. 7 odst. 2 prováděcího nařizení Komise (EU) 2018/574, tŷkající se prostředku k ověření neoprávněné manipulace. Podle definice (dle čl. 2 bodu 7 prováděcího nařizení) se prostředkem k ověření neoprávněné manipulace rozumí prostředek umožňující záznam procesu ověřování následujícího po aplikaci každého jedinečného identifikátoru na úrovni jednotkových balení pomocí videa nebo protokolového souboru, který po provedení záznamu již nemůže být hospodářským subjektem změněn.

Výrobci a dovozci zajistí, aby přímo po aplikaci jedinečných identifikátorů na úrovni jednotkových balení následovalo ověření těchto jedinečných identifikátorů, pokud jde o správnou aplikaci a čitelnost. Tento postup musí být chráněn prostředkem k ověření

neoprávněné manipulace dodaným a nainstalovaným nezávislou třetí stranou, která SZPI a Evropské komisi předloží prohlášení, že instalovaný prostředek splňuje požadavky tohoto nařízení.

K odst. 5

Jedná se o adaptaci čl. 15, 17 a 19 prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/574, dle kterých musí vydavatel jedinečného identifikátoru deaktivovat kódy na základě odůvodněných požadavků členského státu. Navržené ustanovení proto stanovuje, že orgánem v ČR, na základě jehož pokynu bude vydavatel jedinečného identifikátoru konat, je SZPI, která vykonává dozor nad uváděním tabákových výrobků na trh.

K odst. 6

Jedná se o další adaptaci povinností členského státu vyplývajících z ustanovení čl. 15, 17 a 19 prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/574, kdy členský stát musí informovat dotčené subjekty o deaktivování jejich kódů. Navržené ustanovení proto stanovuje, že orgánem v ČR, který bude subjekty informovat o deaktivaci jejich kódů, je SZPI, která vykonává dozor nad uváděním tabákových výrobků na trh.

K bodu 31

K poznámce pod čarou č. 52

Zrušuje se odkaz na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004. Normativní odkaz na nové nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 bude uveden přímo v textu § 15 odst. 4.

K bodu 32

K § 15 odst. 4

Doplňuje se informační povinnost MZe vyplývající z čl. 103 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 k poskytování kontaktních údajů svých styčných míst Evropské komisi a dalším členským státům EU. MZe může určit jedno nebo více styčných míst, která budou fungovat jako kontaktní místa a jejichž cílem bude usnadňovat výměnu informací mezi příslušnými orgány v případech pomoci na vyžádání, pomoci bez vyžádání v případě nesouladu, pomoci v případě nesouladu vyvolávajícího riziko nebo představujícího opakované či potenciálně vážné porušení a pomoci na základě informací poskytnutých třetími zeměmi.

K bodu 33

K § 15 odst. 7

Návrhem bude upravena povinnost vyplývající z čl. 109, 110, 111 odst. 1 a čl. 113 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 týkající se koordinované přípravy, zpracování, zveřejňování a poskytování Evropské komisi Víceletého vnitrostátního plánu kontrol a Výroční zprávy. Nové požadavky budou kladeny na obsah obou dokumentů. Víceletý vnitrostátní plán bude vypracován tak, aby se zajistilo naplánování úředních kontrol v nařízením vyjmenovaných oblastech. Nová podoba Výroční zprávy bude podmíněna ustanovením o zajištění jednotného uspořádání výročních zpráv, které budou Evropské komisi nově poskytovány formou jednotného formuláře pro předkládání informací především o typu a počtu případů nesouladu.

K bodu 34

K § 15 odst. 8 písm. d)

V rámci adaptace na ustanovení čl. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2283 se znění písmene d) mění v souvislosti s nejistotou provozovatelů potravinářských podniků, jaký status má potravina, kterou hodlají uvést na trh – zda spadá do oblasti působnosti nařízení. V tomto případě prostřednictvím žádosti o konzultaci kontaktují MZe, kterému poskytnou nezbytné informace v souladu s prováděcím nařízením

Komise (EU) 2018/456, aby mu umožnili určit, zda určitá potravina spadá do oblasti působnosti tohoto nařízení či nikoli.

K bodu 35

K poznámce pod čarou č. 15c

Zrušuje se odkaz na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004.

K bodu 36

K § 15 odst. 12 písm. b)

V tomto ustanovení se doplňuje pravomoc dozorových orgánů shromažďovat ve svých informačních systémech informace o výsledcích státního dozoru nad plněním povinností maloobchodních prodejců a distributorů tabákových výrobků a výrobků souvisejících s tabákovými výrobky.

K bodu 37

K § 15a odst. 1 písm. e) až l)

K písm. e)

Jedná se o adaptaci na ustanovení čl. 59 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625. Doplnuje se povinnost MZe na návrh SZPI určit stanoviště hraniční kontroly v souladu s čl. 59 odst. 1 nařízení.

K písm. f) a g)

Jedná se o adaptaci na ustanovení čl. 62 odst. 1 a 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625. Doplnuje se povinnost MZe dle čl. 62 odst. 1 nařízení zrušit stanoviště hraniční kontroly, a to v případě, že přestane splňovat nařízením určené minimální požadavky nebo z jiných důvodů, než uvádí nařízení.

K písm. h)

Jedná se o adaptaci na ustanovení čl. 63 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, podle kterého má MZe pravomoc pozastavit určení stanovišť hraniční kontroly. V případě tohoto kroku MZe uvědomí Evropskou komisi a ostatní členské státy spolu s důvody, proč takto učinilo.

K písm. i)

Jedná se o adaptaci na ustanovení čl. 60 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625. Doplnuje se povinnost MZe dle čl. 60 nařízení zpřístupnit na internetu aktualizovaný seznam stanovišť hraniční kontroly na území ČR, který bude obsahovat nařízením požadované informace.

K písm. j)

Jedná se o adaptaci na ustanovení čl. 100 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625. Doplnuje se povinnost MZe dle čl. 100 odst. 1 nařízení určit na návrh SZPI pro každou referenční laboratoř EU jednu nebo více národních referenčních laboratoří.

K písm. k)

Jedná se o adaptaci na ustanovení čl. 115 odst. 1 až 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625. Doplnuje se povinnost MZe vypracovat a aktualizovat pohotovostní plány pro potraviny, které budou obsahovat opatření, která se neprodleně učiní v případě, pokud bude zjištěno, že potravina představuje, ať už přímo nebo prostřednictvím životního prostředí, vážné riziko po zdraví lidí nebo zvířat.

K písm. l)

MZe se určuje jako orgán, který informuje Evropskou komisi podle čl. 124 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 o kontrolách, které plánuje třetí země provést v České republice.

K bodu 38

K § 15b odst. 6

Jedná se o adaptaci nové povinnosti MZe vyplývající z čl. 3 odst. 6 prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/574 o oznámení Komisi jmenování vydavatele jedinečného identifikátoru a jeho identifikačního kódu spolu s adaptací čl. 3 odst. 7 týkající se zveřejnění a online dostupnosti informací o totožnosti tohoto vydavatele.

K bodu 39

K § 16 odst. 7 a 8

K odst. 7

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 v čl. 36 odst. 2 písm. b) stanoví, že provozovatel, od něhož byly vzorky objednány, může využít práva na druhé odborné stanovisko podle čl. 35 odst. 1. V souladu s čl. 35 odst. 1 právo na druhé odborné stanovisko opravňuje provozovatele požádat o dokumentární přezkum vzorků, analýzy, testů nebo diagnostiky jiným uznaným a řádně kvalifikovaným znalcem. Zákonodárce tak omezil v případě odběru vzorků zboží nabízeného komunikačními prostředky na dálku právo na druhé odborné stanovisko pouze na tzv. dokumentární přezkum a nepočítá s postupem podle čl. 35 odst. 2. Ve větě první se jedná o zpřesnění textu a jeho řádné provázení na čl. 35 odst. 2 nařízení (EU) č. 2017/625. Nařízení jasně stanoví, že odběr vzorku pro druhé odborné stanovisko je možno zvažovat pouze „při odběru vzorku“ tj. na místě, kde dochází k odběru. Dále se upravuje terminologie v souvislosti s čl. 35 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625. Současně používaný termín „doplňující odborný posudek“ se tak nahrazuje termínem „druhé odborné stanovisko“. Znění se dále doplňuje o novou informační povinnost příslušného orgánu dozoru vůči kontrolované osobě o neprovedení odběru vzorku pro druhé odborné stanovisko podle výše uvedeného nařízení.

K odst. 8

Stávající znění odstavce 8 je na místě vypustit, neboť představuje zastaralou právní úpravu, která zrušením vyhlášky č. 211/2004 Sb., o metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků, ve znění pozdějších předpisů, pozbyla smyslu. Namísto zrušeného znění je vložena úprava ohledně kontroly prodeje na dálku. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 v čl. 36 odst. 2 písm. b) stanoví, že provozovatel, od něhož byly vzorky objednány, může využít práva na druhé odborné stanovisko podle čl. 35 odst. 1. V souladu s čl. 35 odst. 1 právo na druhé odborné stanovisko opravňuje provozovatele požádat o dokumentární přezkum vzorků, analýzy, testů nebo diagnostiky jiným uznaným a řádně kvalifikovaným znalcem. Zákonodárce tak omezil v případě odběru vzorků zboží nabízeného komunikačními prostředky na dálku právo na druhé odborné stanovisko pouze na tzv. dokumentární přezkum a nepočítá s postupem podle čl. 35 odst. 2.

K bodu 40

K § 16 odst. 11

Odstavec 11 se doplňuje dle ustanovení čl. 82 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, podle kterého se výše náhrady nákladů za dodatečné kontroly stanoví na základě výše paušální částky nákladů (stanovené v prováděcím právním předpise) pro účely výpočtu skutečných nákladů takové kontroly.

Tato metoda výpočtu byla zvolena proto, že uplatňují-li se poplatky nebo platby na základě skutečných nákladů jednotlivých úředních kontrol, pak by celkové poplatky placené provozovateli, kteří pravidla dlouhodobě dodržují, měly být nižší vzhledem k tomu, že úřední kontroly by u nich měly být méně časté, než u provozovatelů, kteří pravidla nedodržují.

K bodu 41

Poznámky pod čarou č. 15g a 15h

Odkazy na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 se nahrazují odkazy na nové nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625.

K bodu 42

K § 16 odst. 13

Do znění odst. 13 se adaptuje ustanovení čl. 79 odst. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625. Od provozovatelů budou vybírány náhrady nákladů na úřední kontroly prováděnými příslušnými orgány na stanovištích hraniční kontroly u zboží kategorií uvedených v čl. 47 odst. 1 písm. d), e) a f) nařízení, stanovené metodou výpočtu skutečných nákladů pomocí paušální částky stanovené prováděcím právním předpisem.

Tato metoda výpočtu byla zvolena proto, že uplatňují-li se poplatky nebo platby na základě skutečných nákladů jednotlivých úředních kontrol, pak by celkové poplatky placené provozovateli, kteří pravidla dlouhodobě dodržují, měly být nižší vzhledem k tomu, že úřední kontroly by u nich měly být méně časté, než u provozovatelů, kteří pravidla nedodržují.

K bodu 43

K § 16 odst. 14

S ohledem na hospodárnost výběru a snížení administrativní zátěže v případě kontroly dokladů při dovozu je navrženo v souladu s čl. 79 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/625 nevybírat poplatky za kontrolu dokladů, která nebude trvat déle než 1 hodinu. Toto ustanovení se nebude vztahovat na případy, kdy bude prováděna kontrola totožnosti nebo fyzická kontrola při kontrole dovozu v souladu s čl. 3 body 42 a 43 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/625, které budou vždy zpoplatněny.

K bodu 44

K § 17 odst. 1 písm. t)

Odstranění přestupku v souvislosti s odstraněním povinnosti v § 3 odst. 1 písm. s).

K bodu 45

§ 17c odst. 4 písm. a)

Doplňuje se přestupek porušení ustanovení § 12h odst. 1 zákona č. 110/1997 Sb. v návaznosti na ustanovení § 3 odst. 7 a odst. 8 vyhlášky č. 37/2017 Sb., o elektronických cigaretách, náhradních náplních do nich a bylinných výrobcích určených ke kouření.

Ustanovení § 12h odst. 1 zákona č. 110/1997 Sb. ukládá výrobcí, dovozci, distributorovi a maloobchodnímu prodejci elektronických cigaret nebo náhradních náplní do nich povinnost zajistit, aby výrobky splňovaly požadavky na složení, vzhled, jakost a vlastnosti stanovené vyhláškou č. 37/2017 Sb.

S ohledem na skutečnost, že porušení citovaných ustanovení momentálně nemá za následek vznik odpovědnosti za přestupek u odpovědných osob, je navrhována výše uvedená úprava.

K bodu 46

K § 17e odst. 2

Stanovení přestupku v návaznosti na povinnost uloženou nezávislé třetí straně v § 13g odst. 4.

K bodům 47 až 51

K § 17f a § 17i

Legislativně technické úpravy v souvislosti se změnami ustanovení upravujících přestupky.

K bodu 52

K § 18 odst. 1

Zrušují se nadbytečná zmocňovací ustanovení, ke kterým prováděcí právní předpisy nikdy nebyly vydány.

K Čl. II

Jedná se o přechodné ustanovení umožňující doprodání zásob potravin uvedených na trh nebo označených přede dnem nabytí účinnosti navrhované novely zákona.

K Čl. III

K bodu 1

K § 1

V rámci kontroly prodeje na dálku, především prostřednictvím internetu, nemusí být ve fázi předcházející kontrole nebo zahájení kontroly známo sídlo provozovatele nebo je jeho sídlo v zahraničí. Navrhované ustanovení tuto situaci řeší, upravuje pravidla pro určení místní příslušnosti jednotlivých inspektorátů a je speciálním ustanovením vůči § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

K bodu 2

K § 2 písm. a)

Jedná se o ustanovení nadbytečné. Definici kontroly obsahuje zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) v § 2.

K bodu 3

K § 2 písm. a)

Upřesnění definice zemědělského výrobku, tak aby bylo vyjasněno, že zemědělskými výrobky ve smyslu zákona č. 146/2002 Sb. se rozumí nikoliv všechny produkty zemědělské prvovýroby s výjimkou živočišných produktů, ale pouze takové, které jsou určeny ke konzumaci člověkem nebo u nichž lze důvodně předpokládat, že je člověk bude konzumovat. Jde tedy o takové produkty, u kterých lze předpokládat, že jsou nebo budou potravinou.

K bodu 4

K § 3 odst. 1 písm. a)

Navržená úprava je provedena ve vazbě na vypuštění definice kontroly, která obsahovala legislativní zkratku pro „mezinárodní smlouvy“.

K bodu 5

K § 3 odst. 2 písm. b)

Jedná se o adaptaci na ustanovení čl. 137 a čl. 138 nařízení (EU) 2017/625, která upravují opatření přijímaná příslušnými orgány. SZPI je příslušná ukládat opatření jak podle přímo použitelného čl. 138 nařízení (EU) 2017/625, tak podle zákona č. 146/2002 Sb.

V části ohledně předběžných opatření se jedná o adaptaci na čl. 9 odst. 4 písm. a) nařízení (EU) č. 2017/2394. V preambuli č. 14 k nařízení (EU) 2017/2394 se uvádí, že „zejména v digitálním prostředí by příslušné orgány měly mít možnost rychle a účinně zastavit protiprávní jednání, na něž se vztahuje toto nařízení, zejména tam, kde obchodník prodávající zboží nebo služby skrývá svoji totožnost nebo se přemísť v rámci Unie nebo do třetí země, aby se vyhnul vymáhání dodržování právních předpisů“. Tato úprava by

každopádně měla být využitelná nejen tehdy, pokud je ohrožen společný zájem spotřebitelů ve více členských státech, ale postačí, pokud je zájem spotřebitelů ohrožen i pouze v České republice.

K bodům 6 až 8

K § 3 odst. 3 písm. b)

Změny odpovídají názvosloví nařízení (EU) 2017/625, kde podle čl. 35 mají provozovatelé, jejichž zboží je předmětem odběru vzorků, analýz, testů nebo diagnostiky v rámci úředních kontrol, právo na druhé odborné stanovisko, a podle čl. 37 příslušné orgány určí úřední laboratoře.

K bodu 9

K § 3 odst. 3 písm. b) bodu 4

Provozovatelé potravinářských podniků mají podle zákona č. 110/1997 Sb. a rovněž podle přímo použitelných předpisů EU (nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin) povinnost používat pro balení a manipulaci s potravinami pouze materiály a předměty přicházející do styku s potravinami, které splňují dané požadavky. Jedná se tedy o upřesnění předmětného ustanovení ve vazbě na věcnou příslušnost SZPI v zákoně č. 110/1997 Sb.

K bodu 10

K § 3 odst. 3 písm. n)

Jedná se o adaptaci na ustanovení čl. 37 a čl. 39 nařízení (EU) 2017/625, podle kterých příslušné orgány určí úřední laboratoře, organizují jejich audity a případně určení úředních laboratoří ruší. Rovněž se ve vazbě na čl. 100 nařízení (EU) 2017/625 upravuje problematika určení národních referenčních laboratoří.

K bodu 11

K § 3 odst. 3 písm. q)

Cílem změny v § 3 odst. 3 písm. q) je uvedení do souladu s § 4 odst. 5 zákona č. 110/1997 Sb., který používá pojem „zrušení rozhodnutí“.

K bodu 12

K § 3 odst. 3 písm. t)

K doplnění ustanovení pod písmenem t) dochází pro přehlednost a provázání na úpravu nařízení (EU) 2017/625, které v čl. 43 a násl. stanovuje celou řadu postupů a opatření, které je možné při kontrole dovozu využít.

K bodu 13

K § 3 odst. 3 písm. dd)

Ustanovení je adaptováno na nařízení (EU) 2017/2394 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004. Dosavadní nařízení (ES) č. 2006/2004 se zrušuje s účinkem ode dne 17. ledna 2020. Změnou dochází k uvedení do souladu s terminologií nového nařízení.

K bodu 14

K § 3 odst. 3 písm. ff)

Jedná se o adaptaci na ustanovení čl. 8 odst. 3 nařízení (EU) 2017/625.

K § 3 odst. 3 písm. gg)

Nařízení (EU) 2017/625 v článku 2 definuje kromě „úředních kontrol“ také „jiné úřední činnosti“. Jsou to „činnosti, které nejsou úředními kontrolami a jsou prováděny příslušnými orgány“. V zákoně č. 146/2002 Sb. dosud chybí obecné ustanovení, které by předjímalo, že se v různých předpisech EU může vyskytnout činnost, kterou by SZPI měla provádět s ohledem na svěřenou věcnou příslušnost, ale tato činnost není v zákoně 146/2002 Sb.

konkrétně vyjmenována. V případě, že by například v rámci novely některého z nařízení EU byla nová činnost pro SZPI stanovena, bylo by nutné provádět novelizaci zákona č. 146/2002 Sb., která se může uskutečnit až se značným časovým odstupem.

K § 3 odst. 3 písm. hh)

Nařízení (EU) 2017/625 dává příslušným orgánům možnost zveřejňovat rating jednotlivých provozovatelů na základě výsledků úředních kontrol. Předmětné ustanovení zajišťuje provázání s přímo použitelným předpisem.

K bodu 15.

K § 5 odst. 3

Stávající úprava by mohla vyvolat výkladové problémy ohledně toho, co vše je možno zahrnout pod náklady za kontrolní nákup. Cílem úpravy je pokrýt všechny náklady související s realizací kontrolního nákupu včetně nákladů na doručení.

K bodům 16 a 17

K § 3 odst. 7 a 8

Jedná se o adaptaci na ustanovení čl. 79 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625.

K bodu 18

K § 3 odst. 9

Legislativně technická úprava (aktualizace poznámky pod čarou).

K bodu 19

K § 3a

SZPI spolupracuje při své činnosti s orgány jiných států, a to jak v souladu s čl. 104 až 107 nařízení (EU) 2017/625 v rámci správní pomoci, tak i mimo tuto spolupráci. V rámci spolupráce dochází k situacím, kdy SZPI činí kroky na základě cizojazyčných podkladů, například protokolu o kontrole vyhotoveného příslušným orgánem jiného členského státu nebo webových stránek v cizím jazyce (pokud provozovatel usazený v ČR provozuje svou činnost směrem do zahraničí a míří na zahraniční spotřebitele). SZPI následně provádí vlastní kontrolu, případně vede správní řízení v českém jazyce, a proto musejí být i podklady přeloženy do českého jazyka. O uhrazení nákladů překladu bude rozhodnuto pouze v případě, že bylo zjištěno porušení právního předpisu. Náhrada nákladů za překlad je příjmem státního rozpočtu a vybírá ji inspektorát, který o úhradě těchto nákladů rozhodl. Jde tedy o období úhrady nákladů rozboru podle § 3 odst. 6 zákona č. 146/2002 Sb.

K bodu 20

K § 4 odst. 1 písm. h)

Aby byl naplněn účel některých kontrol, je nezbytné, aby inspektor vystupoval pod změněnou identitou. Ve stávající praxi je postupováno na základě obecné právní úpravy kontrolního nákupu v zákoně č. 255/2012 Sb., o kontrole. Z povahy oprávnění provádět kontrolní nákupy vyplývá možnost vystupovat pod změněnou identitou. S rozšířením způsobů uvádění výrobků na trh, které je potřeba kontrolovat pod změněnou identitou (zejména prodej prostřednictvím internetu), případně s rozšířením některých nekalých praktik (například prodej na dálku doplňků stravy v tištěných periodicích, telemarketing) je žádoucí výslovně stanovit oprávnění inspektora vystupovat pod změněnou identitou. Je nezbytné zajistit, aby měli inspektoři možnost vystupovat pod změněnou identitou, a to jak s ohledem na ochranu jejich osobních údajů, tak především z důvodu zabránění zmaření účelu kontroly. V případě kontrolních úkonů (například kontrolního nákupu provedeného pod skutečnou identitou inspektora) je zde riziko, že kontrolovaná osoba má vědomost o tom, že objednatelem je inspektor, a provedení kontrolního nákupu zmaří. Změna identity podle tohoto ustanovení nevyžaduje použití krycího dokladu. Spočívá typicky v zadání fiktivního jména a dalších kontaktních údajů zejména v případě kontrolního nákupu prostřednictvím komunikačních

prostředků na dálku. K využití změněné identity dochází pouze tehdy, je-li to nezbytné k provedení kontrolních úkolů

Důkazy získané při kontrole inspektorem jednajícím pod změněnou identitou budou plně využitelné v navazujícím řízení, které vede SZPI jako příslušný orgán pro toto řízení. Skutečnost, že inspektor jednal pod změněnou identitou, bude utajena po nezbytnou dobu, aby došlo k naplnění účelu kontroly – z hlediska kontrolované osoby je tato okolnost naprosto nepodstatná (není rozhodující, že inspektor, který prováděl kontrolu, se ve skutečnosti jmenuje jinak). Důležité je, že se opravdu jednalo o inspektora SZPI, že tento postupoval v mezích zákona a že jednal jménem kontrolního orgánu. V tomto případě nedochází ke zhoršení pozice obhajoby (jsou zachovány veškeré opravné prostředky – námitky proti protokolu o kontrole, opravné prostředky ve správním řízení apod.) – nejedná se o obdobu „utajovaného svědka“, není proto nutné „vyvažovat“ práva, neboť k žádnému oslabení práv obhajoby nedochází.

Předmětné ustanovení představuje adaptaci nařízení (EU) č. 2017/625, které vyžaduje v čl. 5 odst. 1 písm. a), že „*příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zavedené postupy nebo opatření k zajištění účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a jiných úředních činností*“. V čl. 5 odst. 1 písm. g) je stanoveno, že „*příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zákonné pravomoci k provádění úředních kontrol a jiných úředních činností a k přijímání opatření uvedených v tomto nařízení a v pravidlech uvedených v čl. 1 odst. 2*“.

Dále pak se jedná o adaptaci čl. 9 odst. 3 písm. d) nařízení (EU) č. 2017/2394: „*Příslušné orgány mají alespoň tyto vyšetřovací pravomoci: pravomoc provádět kontrolní nákupy zboží nebo služeb, v případě potřeby pod krycí totožností, aby byla zjištěna protiprávní jednání, na něž se vztahuje toto nařízení, a aby byly získány důkazy, včetně pravomoci pozorování, zkoumání, prostudování, demontáže nebo testování tohoto zboží nebo služeb*.“

K § 4 odst. 1 písm. i)

Znění tohoto ustanovení je inspirováno § 5a až § 5c zákona č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci. Možnost využití krycích prostředků se do návrhu zákona zavádí v souvislosti s potřebou ochrany osobních údajů inspektorů SZPI (a v té souvislosti s ochranou jejich osobnostních práv) a ke zvýšení efektivity kontrolního nákupu. Především se jedná o případy, jako jsou kontroly dodržování podmínek zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek pro prodej tabákových (a obdobných) výrobků a alkoholických nápojů prostřednictvím prostředků komunikace na dálku. Podle § 6 a § 15 musí být vyloučen prodej těchto výrobků osobám mladším 18 let. Podle § 6 pak prodejce tabákových (a obdobných) výrobků prostřednictvím prostředku komunikace na dálku musí být vybaven počítačovým systémem, který elektronicky jednoznačně ověří věk spotřebitele a prodejce je povinen v okamžiku prodeje ověřit, že kupující spotřebitel není mladší 18 let. V případě kontroly dodržování těchto povinností nelze využít změněnou identitu prostřednictvím smyšlených údajů, když systémy pro ověření věku bývají napojeny na základní registry a neumožňují nákup při zadání neexistujících údajů. Zároveň inspektoři nemohou použít vlastní osobní údaje, když jde o osoby starší 18 let.

V praxi se mohou vyskytovat i další situace, kdy - pokud by inspektor neuvedl skutečné osobní údaje - byla by kontrola zmařena. Proto se nově zakotvuje právo inspektorů, a to ve výjimečných případech a v nezbytné míře, jednat pod změněnou identitou za použití krycího dokladu.

Aby nedocházelo k nadměrnému a nepřiměřenému užívání tohoto postupu, je stanoveno, že inspektor může při výkonu kontrolní činnosti jednat pod změněnou identitou za využití krycího prostředku pouze v případě, kdy si to vyžaduje předmět kontroly (například kontrola

dodržování podmínek prodeje tabákových výrobků přes internet), nelze-li účelu kontroly dosáhnout jinak a pouze ve výjimečných případech a v nezbytné míře.

Další pojistkou proti zneužívání tohoto institutu je obecné právo kontrolované osoby podat žalobu v rámci správního soudnictví, případně se též domáhat náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (zákon č. 82/1998 Sb.), pokud se bude domnívat, že inspektor nepostupoval při výkonu kontroly v mezích zákona.

Předpokládá se, že důkazy získané při kontrole inspektorem jednajícím za použití krycího dokladu budou plně využitelné v navazujícím řízení, které vede SZPI jako příslušný orgán pro toto řízení; není žádný důvod, aby tomu bylo jinak. Skutečnost, že inspektor jednal pod změněnou identitou za použití krycího dokladu, by měla zůstat po celou dobu řízení utajena – z hlediska kontrolované osoby je tato okolnost naprosto nepodstatná (není rozhodující, že inspektor, který prováděl kontrolu, se ve skutečnosti jmenuje jinak). Důležité je, že se opravdu jednalo o inspektora SZPI, že tento postupoval v mezích zákona a že jednal jménem kontrolního orgánu. V tomto případě nedochází ke zhoršení pozice obhajoby (jsou zachovány veškeré opravné prostředky – námitky proti protokolu o kontrole, opravné prostředky ve správním řízení apod.) – nejedná se o obdobu „utajovaného svědka“, není proto nutné „vyvažovat“ práva, neboť k žádnému oslabení práv obhajoby nedochází.

Inspektor vystupující při kontrole využívající krycí doklad (pouze za předpokladu, vyžaduje-li to předmět kontroly a nelze-li účelu kontroly dosáhnout jinak) bude postupovat podle kontrolního řádu, zákona o SZPI a dalších právních předpisů (například zákon o ochraně spotřebitele) ve stejném režimu a s použitím všech příslušných ustanovení kontrolního řádu, jako by ani žádnou skrytou identitu nevyužíval. Souhrnně lze říci, že skrytá identita s využitím krycího dokladu bude inspektorem SZPI využívána pouze v ojedinělých případech, a to v závislosti na cílech kontroly jednak ve fázi před zahájením kontroly, ale i po jejím zahájení.

Předmětné ustanovení představuje adaptaci nařízení (EU) 2017/625, které vyžaduje v čl. 5 odst. 1 písm. a), že „*příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zavedené postupy nebo opatření k zajištění účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a jiných úředních činností*“. V čl. 5 odst. 1 písm. g) je stanoveno, že „*příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zákonné pravomoci k provádění úředních kontrol a jiných úředních činností a k přijímání opatření uvedených v tomto nařízení a v pravidlech uvedených v čl. 1 odst. 2*“.

Dále pak se jedná o adaptaci čl. 9 odst. 3 písm. d) nařízení (EU) č. 2017/2394: „*Příslušné orgány mají alespoň tyto vyšetřovací pravomoci: pravomoc provádět kontrolní nákupy zboží nebo služeb, v případě potřeby pod krycí totožností, aby byla zjištěna protiprávní jednání, na něž se vztahuje toto nařízení, a aby byly získány důkazy, včetně pravomoci pozorování, zkoumání, prostudování, demontáže nebo testování tohoto zboží nebo služeb*“.

K § 4 odst. 1 písm. j)

Příloha II, kapitola VIII, bod 2 nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin v rámci požadavků na osobní hygienu stanovuje zákaz osobě trpící chorobami přenášnými potravinami, nebo která je postižena například infikovanými poraněními, kožními infekcemi, vředy nebo průjmy, obecně manipulovat s potravinami a vstupovat do jakékoliv oblasti, kde se manipuluje s potravinami, pokud existuje jakákoliv možnost přímé nebo nepřímé kontaminace. Za účelem kontroly dodržování tohoto zákazu je zapotřebí, aby inspektoři SZPI byli oprávněni nahlížet do zdravotnické dokumentace osob, které se podílejí na činnosti provozovatele potravinářského podniku a pořizovat z ní výpisy a kopie. K nahlížení do zdravotnické dokumentace jsou oprávněni jen ti inspektoři SZPI, kteří absolvovali akreditovaný zdravotnický magisterský studijní obor pro přípravu odborného pracovníka v ochraně veřejného zdraví, nebo akreditovaný kvalifikační kurz v ochraně a podpoře

veřejného zdraví podle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, čímž je zajištěna jejich odbornost. Nahlížení do zdravotnické dokumentace je možné pouze v rozsahu nezbytném k zajištění účelu kontroly.

Předmětné ustanovení představuje adaptaci nařízení (EU) č. 2017/625, které vyžaduje v čl. 5 odst. 1 písm. a), že „*příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zavedené postupy nebo opatření k zajištění účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a jiných úředních činností*“. V čl. 5 odst. 1 písm. g) je stanoveno, že „*příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zákonné pravomoci k provádění úředních kontrol a jiných úředních činností a k přijímání opatření uvedených v tomto nařízení a v pravidlech uvedených v čl. 1 odst. 2*“.

K bodu 21

K § 4 odst. 6

Navrhovaná změna obsahuje rozšíření povinnosti součinnosti ještě před zahájením kontroly i mimo oblast reklamy či prodeje na dálku, kde se typicky jedná o případy nedodržení povinnosti podle § 1824 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, tj. podnikatel neuvede na internetových stránkách svoji totožnost. V praxi se objevují i případy pevných provozoven, kdy je například šetřen sklad, kde je podezření na nevhodnou manipulaci s potravinami a vlastník skladovaného zboží (tedy kontrolovaná osoba) není znám. Provozovatel skladového areálu nemá před zahájením kontroly povinnost součinnosti. Prostřednictvím tohoto ustanovení bude nastaveno jednoznačné oprávnění inspektora činit kroky směřující k identifikaci kontrolované osoby.

K bodu 22

K § 4a

O vydání krycího dokladu požádá ústřední ředitel SZPI ministra zemědělství, který o jeho vydání rozhodne. Technická stránka vydávání krycího dokladu, tedy samotné vydávání nebo opatřování krycího dokladu, vložení, změna blokování nebo likvidace údajů souvisejících s vydáním nebo opatřením krycího dokladu v informačních systémech veřejné správy, spadá do kompetence Ministerstva vnitra.

Evidenci krycích dokladů vede pro SZPI Ministerstvo vnitra souběžně se SZPI. Z důvodu, že dokumentace vztahující se ke krycím dokladům je považována za utajovanou informaci v oblasti působnosti Ministerstva vnitra (příloha 8 nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací) a s ohledem na skutečnost, že obdobnou evidenci povede také SZPI, bude nezbytné novelizovat předmětné nařízení vlády doplněním o přílohu, která bude obsahovat seznam utajovaných informací v oblasti působnosti SZPI. Tím bude zajištěna výluka z poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, jenž umožňuje odmítnout poskytnutí informace, která je v souladu s právními předpisy označena za utajovanou informaci, k níž žadatel nemá oprávněný přístup (§ 7 – ochrana utajovaných informací).

Konkrétní postupy při používání krycích prostředků, kontrolní mechanismy pro zajištění jejich řádného užívání a rovněž i podrobnosti přístupu subjektu údajů k informacím o zpracování jeho osobních údajů v evidenci krycích dokladů stanoví interní předpis SZPI, který bude vypracován ve spolupráci SZPI, Ministerstva vnitra a Ministerstva zemědělství. Pro úplnost je třeba konstatovat, že návrh zákona obsahuje maximum možného z důvodu zachování konspirace. Proto není a ani nebude možné uvést v zákoně ani v důvodové zprávě více podrobností.

K § 4b odst. 1 a 2

Navrhovaná úprava představuje upřesnění pravidel obsažených v zákoně č. 255/2012 Sb., o kontrole, v případě výkonu kontroly inspektory SZPI. Cílem je zajistit, aby nebylo možné zpochybňovat zahájení kontroly případně doručení protokolu pomocí institutu povinné osoby,

jejíž odlišení od kontrolované osoby, resp. fyzické osoby jednající za kontrolovanou osobu, není v zákoně o kontrole dostatečně provedeno. Obecnost úpravy kontrolního řádu může představovat pro každodenní výkon kontroly SZPI zásadní problém s významným dopadem na efektivitu úřadu a jeho přínos pro ochranu zdraví a dalších zájmů spotřebitele. SZPI vykonává kontroly primárně na místě, s tím, že v průběhu jednoho kontrolního vstupu ve většině případů doručuje na místě protokol o kontrole a případně opatření, kterým ukládá povinnost odstranit zjištěná porušení právních předpisů.

K § 4b odst. 3

Jedná se o speciální ustanovení k § 111 zákona č. 250/2016 Sb. a je inspirováno § 46e odst. 7 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance. Vzhledem ke skutečnosti, že v oblasti kontroly podle zákona č. 146/2002 Sb. a navazujícího řízení o přestupku ze strany SZPI je zapotřebí využít i jiné než právní odbornosti, navrhuje se, aby každá úřední osoba oprávněná k provádění úkonů správního orgánu v řízení nemusela mít vysokoškolské vzdělání nejméně v magisterském studijním programu v oboru právo na vysoké škole v České republice. Požadavek takového vzdělání bude postačovat alespoň u jedné oprávněné úřední osoby. Na řízení o přestupku vedeném SZPI se tak budou moci podílet vedle osob se vzděláním právníckého směru, jejichž účast je a bude povinná, rovněž osoby se vzděláním specializujícím se na věcnou stránku projednávané problematiky (například inspektoři, u nichž by bylo nepřiměřené vyžadovat splnění požadavků § 111 zákona č. 250/2016 Sb.).

K § 4c odst. 1

Navrhuje se nový paragraf obsahující nové povinnosti pro příslušné adresáty. V odstavci jedna se pro přehlednost zavádí obecná povinnost kontrolované osoby splnit uložená opatření a na nesplnění této povinnosti se hledí jako na přestupek podle § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 146/2002 Sb.

K § 4c odst. 2

V odstavci druhém je stanoven zákaz porušit pečeť, která byla na základě § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 146/2002 Sb. umístěna v průběhu kontroly. Toto ustavení opravňuje inspektory pečeti prostory přímo související s výkonem a předmětem kontroly na dobu a v rozsahu nezbytném k provedení kontroly. Pro zajištění účelu tohoto institutu je nezbytné, aby vedle oprávnění inspektora pečeti prostory existovala také povinnost, respektive zákaz takto umístěnou pečeť porušit. Porušení tohoto zákazu je přestupkem podle § 11 odst. 1 písm. e).

K § 4c odst. 3

V odstavci třetím je upraven institut pozastavení fungování internetových stránek nebo jejich části, pokud je jejich obsah v rozporu s právními povinnostmi, k jejichž kontrole je SZPI příslušná. Dané ustanovení umožňuje zjednat nápravu v případě internetových stránek, které obsahují například zjevně nepravdivá, zavádějící nebo zakázaná tvrzení o nabízených potravinách. Typicky jde o zakázaná a nepovolená léčebná a zdravotní tvrzení týkající se doplňků stravy. Z kontrolní praxe SZPI vyplynulo, že dosavadní nástroje v rámci kontroly a případného řízení o přestupku nejsou dostačující.

Řada subjektů provozujících internetové stránky nabízejících potraviny (zejména zmíněné doplňky stravy) zcela skrývá svou identitu, případně sídlí ve třetí zemi (například Panama, USA, Makedonie). Ať už samotné řádné provedení kontroly nebo vymahatelnost rozhodnutí jsou v těchto případech prakticky nemožné. Doplněné opatření by umožnilo znepřístupnit takto nevyhovující internetové stránky pro české spotřebitele a tím ochránilo jejich zájmy.

O pozastavení internetové stránky rozhodne inspektor prostřednictvím opatření adresovaného poskytovateli služby informační společnosti. Obdobně jako v případě opatření podle § 5 zákona č. 146/2002 Sb. se opatření vydá jako první úkon v řízení a při odvolání do

opatření se postupuje podle § 5 odstavců 4 a 5. Tím je zajištěno, že k pozastavení fungování internetové stránky dojde na základě odůvodněného formalizovaného dokumentu, vůči němuž je přípustný opravný prostředek. Žaloba ve správním soudnictví proti rozhodnutí o odvolání do opatření taktéž není vyloučena.

Poskytovatel služby informační společnosti na základě opatření pozastaví fungování internetových stránek, případně jejich částí. Takový postup je možný v případě internetových stránek s doménou nejvyššího stupně .cz, kterou spravuje český správce v působnosti SZPI. Pro případy internetových stránek s jinou doménou je zaveden postup podle poslední věty odstavce, tedy vydání opatření obecné povahy. Adresátem takového opatření obecné povahy budou všichni poskytovatelé internetového připojení, kteří budou mít povinnost pozastavit fungování vymezených internetových stránek nebo jejich částí. Navrhované ustanovení obsahuje také postup následného umožnění fungování internetových stránek, a to na základě souhlasu inspektora.

Předmětné ustanovení představuje adaptaci nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 o úředních kontrolách, které upravuje v čl. 138 odst. 2 písm. i) opatření v případě zjištěného nesouladu na internetových stránkách. Zároveň je i adaptací čl. 9 odst. 4 písm. g) nařízení (EU) 2017/2394.

K § 4c odst. 4

V odstavci čtvrtém je řešena situace, kdy inspektor v rámci kontroly objednal výrobek prostřednictvím prostředku komunikace na dálku za použití změněné identity. Na doručované zásilce jsou v tomto případě uvedeny neexistující údaje a doručovací služba může odmítnout inspektorovi zásilku vydat. Doplněné ustanovení stanovuje povinnost provozovateli poštovní služby (České poště) nebo jiných doručovacích služeb (například PPL, DHL, DPD) zásilku inspektorovi vydat. Inspektor v tomto případě provozovateli doloží, že je osobou, která stojí za změněnou identitou uvedenou na zásilce, a to prostřednictvím listiny vyhotovené v souladu s vnitřním předpisem SZPI a služebního průkazu inspektora SZPI.

Předmětné ustanovení představuje adaptaci nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, které vyžaduje v čl. 5 odst. 1 písm. a), že *„příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zavedené postupy nebo opatření k zajištění účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a jiných úředních činností“*. V čl. 5 odst. 1 písm. g) je stanoveno, že *„příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zákonné pravomoci k provádění úředních kontrol a jiných úředních činností a k přijímání opatření uvedených v tomto nařízení a v pravidlech uvedených v čl. 1 odst. 2“*.

Dále pak se jedná o adaptaci čl. 9 odst. 3 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/2394: *„Příslušné orgány mají alespoň tyto vyšetřovací pravomoci: pravomoc provádět kontrolní nákupy zboží nebo služeb, v případě potřeby pod krycí totožností, aby byla zjištěna protiprávní jednání, na něž se vztahuje toto nařízení, a aby byly získány důkazy, včetně pravomoci pozorování, zkoumání, prostudování, demontáže nebo testování tohoto zboží nebo služeb“*.

K bodu 23

K § 5 odst. 1 písm. a) bodu 6

Navrhované ustanovení umožňuje vydat opatření zakázat uvádění na trh zemědělských výrobků nebo potravin anebo distribuci nebo uvádění tabákových výrobků, u kterých bylo v souladu s § 5 odst. 1 písm. e) toto pozastaveno pro podezření, že nejsou bezpečné. K zákazu bude přistoupeno, pokud kontrolovaná osoba ve stanovené lhůtě neprokáže, že pozastavené potraviny, zemědělské výrobky nebo tabákové výrobky jsou bezpečné. Jedná se tedy o doplnění o možnost vydat opatření v případě produktů, u kterých není vyvráceno podezření z jejich nebezpečnosti.

K § 5 odst. 1 písm. a) bodu 7

Osoby přicházející při pracovních činnostech ve stravování, při výrobě potravin nebo při uvádění potravin na trh do přímého styku s potravinami, pokrmy, zařízením, náčiním nebo plochami, které jsou ve styku s potravinami nebo pokrmy, jsou povinny podle 19 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, mít zdravotní průkaz a tento jsou podle § 4 odst. 1 písm. f) zákona č. 146/2002 Sb. povinni předložit inspektorovi SZPI. Je-li při kontrole zjištěna osoba, která nemá zdravotní průkaz, i když na ni výše uvedená povinnost dopadá, jedná se o rizikovou situaci a taková osoba musí být vyloučena z činností, při kterých přichází do přímého styku s potravinami. Navrhované ustanovení proto umožňuje takovým pracovníkům zakázat vstup do prostor potravinářského podniku, kde se manipuluje s potravinami v rámci podniku, pro které vykonávají práci. Byť je zákaz určitých osob v provozovně možné ukládat i na základě obecných opatření podle § 5 odst. 1 písm. c) nebo písm. i), bude přínosné zavést ustanovení, které přímo vymezí předmětné opatření.

Předmětné ustanovení představuje adaptaci nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, které vyžaduje v čl. 5 odst. 1 písm. a), že „*příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zavedené postupy nebo opatření k zajištění účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a jiných úředních činností*“. V čl. 5 odst. 1 písm. g) je stanoveno, že „*příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zákonné pravomoci k provádění úředních kontrol a jiných úředních činností a k přijímání opatření uvedených v tomto nařízení a v pravidlech uvedených v čl. 1 odst. 2*“.

K § 5 odst. 1 písm. a) bodu 8

Příloha II, kapitola VIII, bod 2 nařízení (ES) č. 852/2004 v rámci požadavků na osobní hygienu stanovuje zákaz osobě, která trpí chorobami přenášenými potravinami nebo je postižena například infikovanými poraněními, kožními infekcemi, vředy nebo průjmy obecně manipulovat a vstupovat do jakékoliv oblasti, kde se manipuluje s potravinami, pokud existuje jakákoliv možnost přímé nebo nepřímé kontaminace. Takové osoby jsou povinny neprodleně ohlásit onemocnění nebo příznaky provozovateli potravinářského podniku, ve kterém jsou zaměstnány. Je-li při kontrole zjištěno nesplnění těchto požadavků nebo podezření na jejich nesplnění, jedná se o rizikovou situaci. Navrhované ustanovení proto umožňuje takovým osobám zakázat vstup do prostor potravinářského podniku, kde se manipuluje s potravinami, a manipulaci s potravinami v rámci podniku, pro které vykonávají práci. Byť je zákaz určitých osob v provozovně možné ukládat i na základě obecných opatření podle § 5 odst. 1 písm. c) nebo písm. i), bude přínosné zavést ustanovení, které přímo vymezí předmětné opatření.

Předmětné ustanovení představuje adaptaci nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, které vyžaduje v čl. 5 odst. 1 písm. a) že „*příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zavedené postupy nebo opatření k zajištění účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a jiných úředních činností*“. V čl. 5 odst. 1 písm. g) je stanoveno, že „*příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zákonné pravomoci k provádění úředních kontrol a jiných úředních činností a k přijímání opatření uvedených v tomto nařízení a v pravidlech uvedených v čl. 1 odst. 2*“.

K bodu 24

K § 5 odst. 1 písm. g) úvodní části ustanovení

Legislativně technická úprava (aktualizace poznámky pod čarou).

K bodu 25

K § 5 odst. 1 písm. g) bodu 1

Ustanovení se doplňuje tak, aby i v případě nevyhovujících stěrů z míst, zařízení a předmětů nebo předmětů a materiálů přicházejících do styku s potravinami samotných bylo možné uložit kontrolované osobě povinnost provést na vlastní náklady rozbory v laboratoři, která

splňuje podmínky vymezené v první části písmene g), nikoliv pouze v neakreditované laboratoři, kde nelze zaručit nestrannost takové laboratoře.

K bodům 26 až 29

K § 5 odst. 1 písm. h)

Jedná se o adaptaci na nařízení (EU) 2017/2394, které s účinkem ode dne 17. ledna 2020 zrušuje a nahrazuje nařízení (ES) č. 2006/2004. Nařízení (EU) 2017/2394 obsahuje celou řadu donucovacích opatření, která je možné v závislosti na povaze protiprávního jednání využít.

K bodům 30 až 32

K § 5 odst. 1 písm. i)

Jde o adaptaci na ustanovení čl. 137 odst. 2 a 3 a 138 nařízení (EU) 2017/625, které ukládá příslušným orgánům provést v případě podezření na nesoulad šetření a přijmout v případě potřeby opatření v podobě zesílení úředních kontrol po přiměřenou dobu nebo zadržet zvířata a zboží a jakékoliv nepovolené látky nebo produkt. Stejně tak je možné uložit jakékoliv opatření podle čl. 138 nařízení (EU) 2017/625.

K bodu 33

K § 5 odst. 1 písm. l)

Vedle zákazu vstupu podle § 5 odst. 1 písm. a) bodu 8 se zavádí možnost v případě podezření na nesplnění požadavků na zdravotní způsobilost pracovníků přicházejících do přímého styku s potravinami podle přílohy II, kapitoly VIII, bodu 2 nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin také uložit povinnost k podstoupení lékařské prohlídky a potřebných laboratorních a jiných vyšetření ke zjištění zdravotního stavu osob přicházejících do přímého styku s potravinami. K zajištění kontroly dodržování podmínek podle přílohy II, kapitoly VIII, bodu 2 nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin je nezbytné, aby osobám, u kterých je podezření na nesplnění stanovených podmínek, bylo možno nařídit, aby podstoupily odpovídající vyšetření.

K § 5 odst. 1 písm. m)

Nařízení (EU) 2017/625 stanovuje v čl. 138 odst. 2, že příslušné orgány jsou povinny přijmout veškerá opatření, která považují za vhodná k zajištění souladu s pravidly uvedenými v čl. 1 odst. 2. Obdobně široce je konstruovaný i čl. 9 nařízení (EU) č. 2017/2394, zejména jeho odstavec 4. Stávající § 5 zákona č. 146/2002 obsahuje pouze úzce vymezená opatření, která vycházejí ze zkušenosti s běžně zjišťovanými protiprávními stavy. Předpisy EU jsou však konstruovány tak, že není možné předvídat konkrétně, jaké protiprávní jednání bude zjištěno, a tak ani není možné přesně nadefinovat všechna konkrétní opatření.

K bodům 34 a 35

K § 5 odst. 2

Jde o úpravu způsobu, jakým je evidováno odmítnutí nebo znemožnění převzetí písemného vyhotovení opatření. Nově je o této skutečnosti učiněn záznam do kontrolního spisu.

K bodu 36

K § 5 odst. 3

§ 5 odst. 3 zákona č. 146/2004 upravuje postup pro vydání opatření s účinky přesahujícími územní působnost inspektorátu, jehož inspektor provádí kontrolu a stanovuje dodatečné podmínky pro informování kontrolované osoby o vydání opatření. Tyto další podmínky pro informování jsou však nadbytečné v případě, že je opatření vydáno za přítomnosti statutárního zástupce v případě právnické osoby jako kontrolované osoby nebo přímo podnikající fyzické osoby. Jejich přítomností při vydání opatření je zajištěno, že je kontrolovaná osoba o tomto typu opatření dostatečně informována.

K bodu 37

K § 5 odst. 5

Dochází k prodloužení lhůty pro rozhodnutí o odvolání proti opatření z 3 pracovních dnů na 5 pracovních dnů. Lhůta 3 pracovních dnů se v praxi ukázala jako nedostatečně krátká. Odvolání kontrolovaných osob jsou často velmi rozsáhlá, obsahují odborné argumenty, odkazy na vědecké studie či jiné poznatky, které je nutné ověřit a přezkoumatelným způsobem vyhodnotit v rámci odůvodnění rozhodnutí o odvolání. Lhůta 5 pracovních dnů poskytuje pro tento postup větší prostor a stále šetří práva kontrolovaných osob.

K bodu 38

K § 5a odst. 1

Doplnění ustanovení navazuje na zákaz v § 5 odst. 1 písm. a) bodu 8 a umožňuje vydat souhlas se vstupem dříve vyloučených osob.

K bodu 39

K § 5a odst. 2

Doplnění ustanovení navazuje na zákaz v § 5 odst. 1 písm. a) bodu 6 a umožňuje zakázat uvádění na trh potravin, zemědělských výrobků nebo tabákových výrobků, jejichž uvádění na trh bylo prozatím pozastaveno pro podezření na jejich nebezpečnost.

K bodu 40

K § 5a odst. 3

Doplnění ustanovení, které řeší režim změny opatření v případě, kdy není podáno odvolání nebo na základě odvolání není možné příslušnou změnu provést. Bude se jednat hlavně o případy, kdy kontrolovaná osoba podá podnět k prodloužení lhůty pro splnění uložené povinnosti. Tento typ žádosti je poměrně častý a stávající úprava v zákoně č. 146/2002 Sb. nemá adekvátní režim, kterým by bylo možné změnit tuto náležitost výroku opatření. Dále se vyskytují případy, kdy je opatření zapotřebí změnit poté, co v něm byly po jeho vydání zjištěny nesprávnosti, které mohou být různého charakteru (nepřiměřenost opatření řešené situací včetně lhůty pro splnění uložené povinnosti, nesprávná nebo nejasná formulace ukládané povinnosti, nedodržení náležitostí opatření) a nebyl ani podán opravný prostředek ze strany kontrolované osoby. Může se jednat i o případy, kdy inspektor vykročí z rozhodovací praxe. Existující prostředky jako je přezkumné řízení a obnova řízení jsou pro danou situaci špatně využitelné s ohledem na specifickou opatření, jako institutu, který slouží k urychlenému zjednání nápravy zjištěného protiprávního stavu. Opatření jsou ve většině případů vydávána na místě přímo v provozovně provozovatele. Je rovněž žádoucí, aby změnové opatření mělo stejný režim vydávání, oznamování i opravných prostředků jako běžné opatření.

K bodu 41

K § 5b odst. 6

Zpřesňuje se oprávnění inspektora zničit nebezpečné zemědělské výrobky, potraviny, tabákové výrobky nebo výrobky z révy vinné, které inspektor nařídil zničit podle § 5 odst. 1 písm. b) bodu 1. nebo § 5 odst. 1 písm. b) bodu 2., o možnost tyto znehodnotit (například barvou, chemickou látkou). Obdobná úprava je obsažena v § 53 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona. Půjde zejména o případy, kdy není jisté, že provozovatel skutečně zničení řádně zajistí. Uvedené ustanovení reaguje na situace z praxe, kdy se objevily případy, že kontrolovaná osoba předmětné potraviny nebo výrobky i přes uložené opatření nezničila a dále je uvedla na trh (například další zpracování, příprava pokrmů, prodej). Jednalo se přitom například o potraviny v procesu kažení, potraviny, u nichž byl zásadně porušen teplotní řetězec nebo o výrobky z révy vinné, které byly falšované. Znehodnocení je další možností vedle zničení přímo ze strany inspektora. Bude se zejména jednat o případy, kdy by bylo nevhodné či příliš organizačně náročné či zdlouhavé zajišťovat zničení a je přitom nezbytné zajistit na místě ochranu spotřebitele. Stejně jako v případě zničení se i znehodnocení bude týkat pouze nebezpečných zemědělských výrobků, potravin,

tabákových výrobky nebo výrobků z révy vinné, které již nelze uvádět na trh. I po znehodnocení potravin nebo výrobků trvá povinnost na základě opatření podle § 5 odst. 1 písm. b) bodu 1. nebo § 5 odst. 1 písm. b) bod 2 tyto zničit.

K bodům 42 a 43

K § 6 odst. 3

Cílem změny v § 6 odst. 3 je uvedení do souladu s § 4 odst. 5 zákona č. 110/1997 Sb., který používá pojem zrušení rozhodnutí a připouští i možnost pozastavení rozhodnutí o schválení ozařovny.

K bodu 44

K § 7

Jedná se o adaptaci na nařízení (EU) 2017/625. Specifika kontroly potravin ze třetích zemí ve fázi před propuštěním do volného oběhu podle přímo použitelných předpisů upravujících kontrolu potravin ze třetích zemí neumožňují postupovat zcela v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., kontrolní řád. Upravují se postupy pro zahájení kontroly a vyhotovení písemného záznamu z úřední kontroly ve specifických situacích.

V odstavci 1 je upraven postup pro případy podle čl. 76 nařízení (EU) 2017/625, kdy bylo propuštění do volného oběhu pozastaveno celním orgánem. Poslední věta prvního odstavce stanovuje, že pokud byla provedena pouze kontrola dokladů, jak je definována v čl. 3 odst. 41 nařízení (EU) 2017/625, nahrazuje závazné stanovisko protokol o kontrole.

V odstavci 2 je upraven postup v případě kontrol podle čl. 56 nařízení (EU) 2017/625. Celní orgán nezasílá sdělení o pozastavení propuštění do volného oběhu a SZPI nevydává závazné stanovisko. Předložení společného zdravotního vstupního dokladu, záznam SZPI do něj a jeho využití ze strany celního orgánu probíhá prostřednictvím Systému pro správu informací o úředních kontrolách (IMSOC).

K bodům 45 až 50

K § 11 odst. 1 až 3

Doplnění skutkové podstaty přestupku spočívajícího v porušení povinnosti splnit uložené opatření podle nově doplněného § 4c odst. 1. Tato skutková podstata nahrazuje dosavadní skutkové podstaty přestupků spočívajících v nesplnění opatření vydaných podle ustanovení § 5 odst. 1. Za tento přestupek lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč.

Doplnění skutkové podstaty přestupku spočívajícího v nesplnění opatření podle § 4c odst. 3, kterým je uložena povinnost poskytovateli služby informační společnosti pozastavit fungování internetových stránek nebo jejich část. Za tento přestupek lze uložit pokutu do 3 000 000 Kč.

Doplnění skutkové podstaty přestupku spočívajícího v nesplnění povinnosti provozovatele poštovní služby nebo jiné doručovací služby předat inspektorovi zásilku podle § 4b odst. 4. Za tento přestupek lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč.

V § 11 odst. 2 dochází k přizpůsobení skutkové podstaty přestupku novému znění povinnosti podle § 4 odst. 6.

K Čl. IV

Jedná se o přechodné ustanovení mající za cíl, aby se předmětná úprava v § 3 odst. 3 písm. ff) vztahovala i na informace, které vznikly před účinností této novely. V opačném případě by nebyl splněn účel zavedené úpravy.

K ČI. V

SZPI se mimo jiné zabývá kontrolou falšování potravin (*food fraud*) a klamavého a podvodného nabízení potravin k prodeji. Při kontrolách internetové prodeje však dochází k situacím, kdy z dostupných zdrojů nelze zjistit všechny potřebné skutečnosti pro prokázání protiprávního jednání ani identifikování kontrolované osoby – odpovědného subjektu. Informace o platbách a finančních tocích na účtech nebo mezi účty mohou být při zjišťování těchto skutečností zásadní. Jde o jediný nástroj, jak kontrolovanou, případně povinnou osobu identifikovat, pokud jsou ostatní nástroje neúspěšné. Pokud osoba svou identitu záměrně skrývá a dopouští se protiprávního jednání, zejména na internetu, bylo dosud takové jednání ze strany SZPI nepostižitelné. V takových případech jsou jediným způsobem identifikace osoby údaje vlastníka účtu, ze kterého správcům domén odcházejí platby za provoz stránek. Je nezbytné provést změnu v zákoně č. 21/1992 Sb. tak, aby SZPI jako kontrolní orgán mohla zjišťovat informace týkající se finančních toků a vlastnictví bankovních účtů a provádět kontroly tak, aby byl naplněn jejich účel.

Kontrolující mají podle § 20 kontrolního řádu povinnost mlčenlivosti. Tuto povinnost mají také oprávněné úřední osoby v rámci správního řízení podle § 15 odst. 3 správního řádu a ostatní zaměstnanci SZPI podle vnitřních předpisů. Se získanými informacemi je tak nakládáno v souladu s povinnostmi mlčenlivosti.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/625 vyžaduje v čl. 5 odst. 1 písm. a), že *„příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zavedené postupy nebo opatření k zajištění účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a jiných úředních činností.“* V čl. 5 odst. 1 písm. g) je stanoveno, že *„příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zákonné pravomoci k provádění úředních kontrol a jiných úředních činností s k přijímání opatření uvedených v tomto nařízení a v pravidlech uvedených v čl. 1 odst. 2“.*

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 v čl. 9 odst. 3 písm. b) jako minimální pravomoci příslušných orgánů uvádí, že příslušné orgány (tedy i SZPI) mají alespoň tyto vyšetřovací pravomoci: *„pravomoc žádat jakýkoli orgán veřejné moci, agenturu nebo jiný subjekt v rámci jejich členského státu nebo jakoukoli fyzickou osobu nebo právnickou osobu o poskytnutí veškerých relevantních informací, údajů nebo dokumentů v jakémkoli formátu či formě a bez ohledu na médium, na kterém jsou uloženy, či místo, kde jsou uloženy, za účelem zjištění, zda došlo nebo dochází k protiprávnímu jednání, na něž se vztahuje toto nařízení, a za účelem zjištění podrobností takového protiprávního jednání včetně sledování finančních a datových toků, zjištění totožnosti osob zapojených do finančních a datových toků a zjištění informací týkajících se bankovních účtů a vlastnictví internetových stránek“.*

Navrhovaná změna tak představuje adaptaci na výše zmíněná ustanovení nařízení EU.

K ČI. VI

SZPI se mimo jiné zabývá kontrolou klamavého a podvodného uvádění potravin na trh. Podle čl. 139 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/625 *„členské státy zajistí, aby finanční sankce za porušení tohoto nařízení a pravidel uvedených v čl. 1 odst. 2 spáchané pomocí klamavých nebo podvodných praktik odpovídaly v souladu s vnitrostátním právem přinejmenším buď majetkovému prospěchu, který provozovatel získal, nebo případně procentu obratu provozovatele“.* V současnosti však SZPI nemá nástroj, prostřednictvím kterého by mohla hodnověrně zjistit obrat provozovatele. Tento údaj by sice měl být veřejně přístupný prostřednictvím Sbírký listin veřejného rejstříku, v praxi však řada subjektů povinnost zakládat vymezené listiny neplní, případně plní až s časovým odstupem a SZPI tak požadované informace nemůže získat nebo je nemá aktuální.

SZPI se při výkonu své kontrolní činnosti dále zabývá také kontrolou bezpečnosti a sledovatelnosti potravin. V rámci součinnosti při kontrole předkládají kontrolované osoby SZPI faktury nebo jiné účetní doklady související s potravinami uváděnými na trh. V praxi však bývají zjištěny případy, kdy kontrolované osoby předkládají účetní doklady pozměněné nebo jinak zfalšované. Jde také o případy dodavatelsko-odběratelských vztahů, kdy každý z dotčených subjektů předkládá ve stejné věci rozdílné, vzájemně si odporující doklady. SZPI přitom běžně nemá možnost ověřit pravost účetních dokladů a správnost údajů na nich uvedených. Správce daně má k těmto dokladům přístup při prováděních vlastních kontrol a následně bude oprávněn zjištěné informace poskytnout SZPI. Možnost získat v odůvodněných případech potřebné účetní doklady také od správce daně, kterému je předala kontrolovaná osoba, povede k zefektivnění výkonu kontrol a dozorové činnosti SZPI. Kontrolující mají podle § 20 kontrolního řádu povinnost mlčenlivosti. Tuto povinnost mají také oprávněné úřední osoby v rámci správního řízení podle § 15 odst. 3 správního řádu a ostatní zaměstnanci SZPI podle vnitřních předpisů. Se získanými informacemi je tak nakládáno v souladu s povinnostmi mlčenlivosti.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/625 vyžaduje v čl. 5 odst. 1 písm. a), že *„příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zavedené postupy nebo opatření k zajištění účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a jiných úředních činností“*. V čl. 5 odst. 1 písm. g) je stanoveno, že *„příslušné orgány a kontrolní orgány pro ekologickou produkci musí mít: zákonné pravomoci k provádění úředních kontrol a jiných úředních činností s k přijímání opatření uvedených v tomto nařízení a v pravidlech uvedených v čl. 1 odst. 2“*.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 v čl. 9 odst. 3 písm. b) jako minimální pravomoci příslušných orgánů uvádí, že příslušné orgány (tedy i SZPI) mají alespoň tyto vyšetřovací pravomoci: *„pravomoc žádat jakýkoli orgán veřejné moci, agenturu nebo jiný subjekt v rámci jejich členského státu nebo jakoukoli fyzickou osobu nebo právnickou osobu o poskytnutí veškerých relevantních informací, údajů nebo dokumentů v jakémkoli formátu či formě a bez ohledu na médium, na kterém jsou uloženy, či místo, kde jsou uloženy, za účelem zjištění, zda došlo nebo dochází k protiprávnímu jednání, na něž se vztahuje toto nařízení, a za účelem zjištění podrobností takového protiprávního jednání včetně sledování finančních a datových toků, zjištění totožnosti osob zapojených do finančních a datových toků a zjištění informací týkajících se bankovních účtů a vlastnictví internetových stránek“*.

Z výše uvedených důvodů je nutné, aby správce daně poskytoval SZPI informace získané při správě daní potřebné pro zajištění účelu kontroly a vedení navazujících řízení o přestupku a to údaje o obratu a údaje z účetních dokladů. Navrhovaná změna představuje adaptaci na výše zmíněná ustanovení nařízení EU.

K ČI. VII

Navrhuje se nabytí účinnosti zákona dnem 14. prosince 2019 v souladu s čl. 167 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/625.